

SLOGA, platforma NVO za razvoj, globalno učenje
in humanitarno pomoč

19. marec 2021

Prispevek Platforme SLOGA k predlogu Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti
žensk in moških do 2030

Spoštovani,

Na podlagi dne 19. 2. 2021 na portalu e-Uprava objavljenega predloga Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških do 2030 (v nadaljevanju: Resolucija) podajamo predloge za dopolnitev predpisa.

Enakost spolov za Platformo SLOGA ter njene članice predstavlja pomembno področje, ključno za polno uresničevanje Agende za trajnostni razvoj do leta 2030. Na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči je ena od prednostnih vsebinskih področij Resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (RS) tudi spodbujanje miroljubnih in vključujočih družb, s poudarkom na dobrem upravljanju, enakih možnostih, vključno z enakostjo spolov, ter kakovostnem izobraževanju. Slednja namreč predpostavlja, da je krepitev vloge žensk ključno za doseganje globalnega razvoja, spoštovanje človekovih pravic in zagotavljanje globalne solidarnosti. Nevladne razvojne in humanitarne organizacije skozi svoje aktivnosti na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja, humanitarne pomoči ter globalnega učenja krepijo ekonomski in socialni položaj žensk.

Nedvomno bo sprejem Resolucije pomembno prispeval h krepitvi uresničevanja enakosti spolov v notranji politiki in sodelovanju s partnerskimi državami ter presečno vključevanje krepitve enakosti spolov v vse politike skladno z načelom skladnosti politik za trajnostni razvoj.

V javni razpravi o predpisu podajamo splošne predloge in priporočila ter predloge, vezane na posamezne sklope osnutka predpisa.

Splošni komentarji

Osnutek Resolucije nedvomno predstavlja celovit dokument, ki bo pomembno usmerjal aktivnosti presečnega vključevanja enakosti spolov v vse politike skladno z načelom skladnosti politik za trajnostni razvoj. Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 (Agenda 2030) je načrtala univerzalne usmeritve globalnega razvoja, vključno z enakostjo spolov in opolnomočenjem žensk ter deklic, do leta 2030, ki prepoznava, da lahko le z uravnoteženjem socialne, gospodarske in okoljske razsežnosti trajnostnega razvoja ter z odgovornim in učinkovitim upravljanjem razvoja zagotovimo, da nikogar ne pustimo ob strani na lokalni, nacionalni, regionalni in globalni ravni. Agenda 2030 poudarja pomen vključujočih procesov in sodelovanja različnih deležnikov. Nevladne organizacije imamo pri udejanjanju ciljev trajnostnega razvoja, vključno z enakostjo spolov, večplastno vlogo: skozi aktivnosti »na terenu« oz. neposredno delo si prizadevamo za uravnotežen razvoj za vse ter pri tem spodbujamo in krepimo solidarnost na nacionalni, regionalni ter globalni ravni; z ozaveščanjem opolnomočimo najranjivejše skupine prebivalstva za polno sodelovanje v družbi; z zagovorniškimi aktivnostmi pa nastavljamo ogledalo vladi ter zagovarjamo sistemske spremembe, potrebne, da nikogar ne pustimo ob strani. Izjemno nas veseli, da so cilji trajnostnega razvoja umeščeni v celoten osnutek predpisa, ki tudi skladno z Agendo 2030 prepoznava vlogo nevladnih organizacij pri udejanjanju enakosti spolov in krepitve moči žensk ter deklic. Naslavljanje enakosti spolov kot horizontalne teme in presečno vključevanje enakosti spolov v vse politike sledi načelu skladnosti politik za trajnostni razvoj. V duhu Agende 2030 osnutek Resolucije pritrjuje pomenu krepitve enakosti spolov in odprave neenakosti za udejanjanje pravičnega in vključujočega trajnostnega razvoja za vse. Osnutek Resolucije tudi prepoznava pomen nevladnih organizacij pri zagotavljanju enakosti spolov in pomen presečnega vključevanja enakosti spolov v aktivnosti vseh deležnikov, torej temelji na pristopu celotne družbe, skladno z duhom Agende 2030. Predlagamo, da se v Resolucijo *smiselno vključijo vsi relevantni kazalniki ciljev trajnostnega razvoja*, ki jih Republika Slovenija spremlja.

Osnutek Resolucije naslavlja tudi vpliv pandemije Covid-19 na povečanje neenakosti in nesorazmeren negativen vpliv na položaj žensk. V [priporočilih](#) glede globalnega odziva Evropske unije in njenih držav članic na Covid-19, ki smo ga lani pripravili z našo evropsko mrežo Evropskim združenjem za pomoč in razvoj CONCORD, smo poudarili, da je pandemija razkrila in zaostila različne oblike neenakosti v državah, vključno z neenakostmi na podlagi spola. Med ljudmi se povečujejo razlike glede blaginje in dohodkov. Ljudje imajo zelo različne možnosti dostopanja do zelo potrebnih osnovnih socialnih storitev, povečuje se diskriminacija in družbeno vzpostavljene norme povzročajo tveganje za prednostno obravnavo določenih skupin, kot vidimo na primeru spolno zaznamovanih vlog. Pozvali smo, da odziv na Covid-19 ne sme okrepiti škodljivih spolno specifičnih norm, diskriminatornih praks in neenakosti, zato je treba boj proti neenakostim umestiti na vrh prednostnih nalog mednarodnega sodelovanja in partnerstev. Poročilo [Oxfama](#) »Virus neenakosti« (*The Inequality Virus*) iz začetka leta 2021 opozarja na povečanje ekonomskih neenakosti zaradi pandemije v skoraj vseh državah. Poročilo *Oxfama* opozarja, da pandemija pogloblja dolgoletne gospodarske in rasne razlike ter razlike med spoloma. Ženske predstavljajo približno 70 odstotkov svetovne delovne sile na področju zdravstva in socialnega varstva, zaradi česar so izpostavljene večjemu tveganju za okužbo s Covid-19. Boj proti neenakostim mora biti v središču prizadevanj za reševanje in

okrevanje gospodarstva, ki morata zagotavljati dostojna delovna mesta in priznanje neplačanega skrbstvenega dela, ki pretežno bremeni ženske.

Predlogi dopolnitev besedila posameznih sklopov osnutka Resolucije

V nadaljevanju podajamo predloge za dopolnitev posameznih sklopov osnutka Resolucije.

»1.5. Nacionalni strateški dokumenti«

Predlagamo, da se med navedene dokumente vključita tudi:

- Nacionalni akcijski načrt za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu, ki mdr. med prednostnimi nalogami navaja »preprečevanje diskriminacije in neenakosti ter promocija enakih možnosti«;
- Program za otroke 2020–2025.

»1.7. Ključni izzivi in usmeritve v obdobju novega nacionalnega programa 2021–2030 na posameznih tematskih področjih«

Predlagamo *dopolnitev* poglavja:

»Napoved Evropske komisije o uvedbi obveznih postopkov dolžnega skrbnega pregleda spoštovanja človekovih pravic in varstva okolja za podjetja vzdolž njihovih vrednostnih verig bo dodatno okrepila prizadevanja podjetij na področju enakosti spolov.«

»2.2. Zmanjšanje neenakosti žensk in moških v vzgoji, izobraževanju, znanosti in športu ter preseganje spolnih stereotipov na vseh področjih«

Predlagamo, da se v sklop umesti *globalno učenje*, saj je enakost spolov med pomembnejšimi temami aktivnosti globalnega učenja.

Strategija razvoja Slovenije do leta 2030 opredeljuje, da bomo 2. cilj (znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo) mdr. dosegli »s spodbujanjem globalnega učenja in mednarodne vpetosti«. Program za otroke 2020–2025 v podpoglavju o vključujočem predšolskem in šolskem izobraževanju zajema cilj spodbuditi aktivno državljanstvo otrok ter vključiti globalno učenje v predšolsko in šolsko izobraževanje z umestitvijo globalnega učenja v novo belo knjigo na področju izobraževanja. Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči RS v preambuli prepoznava pomembnost ozaveščanja o mednarodnem razvojnem sodelovanju, vključno z globalnim učenjem.

Globalno učenje¹ kot vseživljenjski proces učenja je ključnega pomena za vključujočo trajnostno družbo. Globalno učenje je vključeno v Agendi 2030, ki med podcilji 4. cilja trajnostnega razvoja (kakovostno izobraževanje) opredeljuje globalno učenje:

¹ Na podlagi Maastrichtske deklaracije o globalnem učenju se v Sloveniji uporablja opredelitev globalnega učenja kot: »učenje za globalno uravnoteženo sobivanje oz. krajše globalno učenje kot

4.7 Do leta 2030 poskrbeti, da bodo vsi učenci pridobili znanje in spretnosti, potrebne za spodbujanje trajnostnega razvoja, tudi z izobraževanjem o trajnostnem razvoju in trajnostnem načinu življenja, človekovih pravicah, enakosti spolov, spodbujanju kulture miru in nenasilja, državljanstvu sveta ter spoštovanju kulturne raznolikosti in prispevka kulture k trajnostnemu razvoju.

Pomen globalnega učenja in njegovo vključevanje v izobraževalne sisteme poudarjata ter spodbujata tudi Center Sever–Jug Sveta Evrope in UNESCO. Prenovljena izobraževalna agenda, vključena v 4. cilj trajnostnega razvoja, je celovita, ambiciozna in univerzalna ter se zgleduje po viziji izobraževanja, ki spreminja življenja posameznikov, skupnosti in družb, pri čemer nikogar ne pusti ob strani. Utemeljena je na pravicah in se zgleduje po humanistični viziji izobraževanja ter razvoja, ki temelji na načelih človekovih pravic in človekovega dostojanstva, socialne pravičnosti, miru, vključenosti ter zaščite in kulturne, jezikovne ter etnične raznolikosti in deljene odgovornosti.

Nevladne organizacije, ki delujemo na področju globalnega učenja, že vrsto let poudarjamo pomen globalnega učenja kot ključnega orodja za vključujočo trajnostno družbo. Globalno učenje je tudi pomembno orodje za preseganje spolnih stereotipov, kar okrepi razumevanje vzrokov in posledic spolnih stereotipov na neenakost med spoloma, ter krepitev enakosti spolov v formalnem, neformalnem in priložnostnem učenju. Zato predlagamo tudi *vključitev kazalnika*:

- *število projektov in programov globalnega učenja, ki naslavljajo enakost spolov.*

Za zagotavljanje enakih možnosti v izobraževanju in poklicnih priložnostih je treba okrepiti spolno občutljivo karierno svetovanje, kar prepoznava tudi Program za otroke 2020–2025: »Pomembno je spodbujati enakost deklic in dečkov. Enakost spolov je treba zagotavljati tudi v kariernem svetovanju ter vanj vključevati metode in orodja, ki prispevajo, da otroci izbirajo poklice in usmeritve, ki najbolj ustrezajo njihovim željam in sposobnostim.« Zato predlagamo, da se med *kazalnike vključita*:

- *oblikovanje priporočil/smernic (vzpostavitev metod in orodij) za zagotavljanje spolno občutljivega kariernega svetovanja, ki prispevajo k zmanjševanju spolnih stereotipov v izobraževalnih in poklicnih izbirah otrok ter mladih;*
- *število usposabljanj o spolno občutljivem kariernem svetovanju.*

vseživljenjski proces učenja in delovanja, ki poudarja soodvisnost ter posameznikovo vpetost v globalno dogajanje. Cilj tovrstnega učenja so globalno odgovorne in aktivne posameznice in posamezniki ter skupnosti. Globalno učenje je proces spodbujanja posameznikov in skupnosti za lastno angažiranje ter delovanje na področju razreševanja ključnih skupnih izzivov človeštva. V ta namen je potrebno razvijanje formalnih in neformalnih programov izobraževanja ter učenja, ki bodo temeljili na razvijanju sposobnosti kritičnega mišljenja in drugih osebnostnih ter družbenih veščin. Tako izobraženi in usposobljeni aktivni državljani in državljanke lahko z lastnim delovanjem ter delovanjem v okviru raznih organizacij prispevajo k bolj pravičnim in trajnostnim ekonomskim, socialnim, okoljskim ter na človekovih pravicah temelječim državnim in mednarodnim politikam.«

»2.6. Spodbujanje enakosti spolov in uresničevanja pravic žensk po svetu«

Predlagamo *dopolnitev* 1. odstavka sklopa 2.6.1. Vsebinski opis problematike:

Je ključnega pomena za doseganje *trajnostnega in vključujočega* razvoja in zagotavljanje družbene pravičnosti /.../.

Predlagamo *preoblikovanje* 3. odstavka sklopa 2.6.1. Vsebinski opis problematike:

Enakost spolov in opolnomočenje žensk sta med osnovnimi cilji zunanjega delovanja EU, ki spodbuja enakost spolov in opolnomočenje žensk v svojih mednarodnih partnerstvih, političnih dialogih in dialogih o človekovih pravicah s ~~tretjimi~~ *partnerskimi* državami, svoji trgovinski ter sosedski in širitveni politiki, pa tudi v okviru ukrepanja v nestabilnih, konfliktnih in izrednih razmerah (EK, 2020).

Pojasnilo: skladno s konceptom mednarodnega razvojnega sodelovanja, ki poudarja sodelovanje in partnerski odnos med državo donatorico ter državo prejemnico sredstev mednarodnega sodelovanja, je na ravni EU v uporabi termin »partnerske države«.

Predlagamo *preoblikovanje* 5. odstavka sklopa 2.6.1. Vsebinski opis problematike:

Pomemben instrument delovanja ~~razvitih držav z visokimi dohodki~~ v mednarodni skupnosti je mednarodno razvojno sodelovanje oziroma uradna razvojna pomoč, ki jo nudijo ~~razvite države z visokimi dohodki partnerskim~~ *partnerskim* državam ~~v razvoju~~. Države donatorice v skladu z ~~razvojnimi cilji tisočletja s cilji trajnostnega razvoja~~ in drugimi mednarodnimi zavezami prispevajo določen delež BDP za enakopraven in uravnotežen svetovni razvoj.

Predlagamo *dopolnitev kazalnikov* pri Cilju 1:

- *politični dialog na področju enakosti spolov v okviru dvostranskih odnosov s partnerskimi državami.*

Predlagamo *preoblikovanje* Cilja 2: Izboljšanje socialnega in ekonomskega položaja žensk in deklic v partnerskih državah ~~in v državah v razvoju~~.

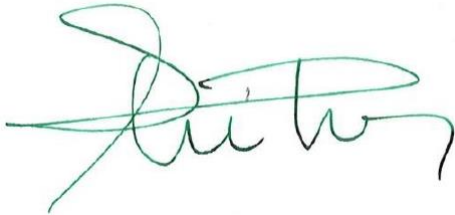
Predlagamo *dopolnitev kazalnikov* pri Cilju 2:

- *število projektov in programov mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči z opravljeno predhodno oceno na podlagi spola, ki vključuje analizo potreb v partnerski državi;*
- *število usposabljanj v okviru delovanja diplomatsko-konzularnih predstavništev v partnerskih državah, s katerimi si Slovenija prizadeva za nadgradnjo kadrovske zmogljivosti na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in enakosti spolov;*
- *število kontaktnih točk za enakost spolov na diplomatsko-konzularnih predstavništvih;*
- *število usposabljanj uslužbenk in uslužbencev Ministrstva za zunanje zadeve o mednarodnem razvojnem sodelovanju in vidiku enakosti spola ter ženskah, miru in varnosti (Akcijski načrt v skladu z Resolucijo VS OZN 1325) v okviru napotitev na diplomatsko-konzularna predstavništva, v mednarodne organizacije in na različne mednarodne misije.*

V pričakovanju, da boste podane predloge čim bolj celovito upoštevali pri pripravi končnega dokumenta, vas lepo pozdravljamo. Za dodatne informacije oz. pojasnila smo vam z veseljem na razpolago.

S spoštovanjem,

Albin Keuc,
direktor Platforme SLOGA

Metelkova 6
1000 Ljubljana
Slovenija
info@sloga-platform.org
01 434 44 02
040 204 464

www.sloga-platform.org
www.tuditi.si
www.skladnost-politik.si
www.globalni-cilji.si